

Nowe stanowisko *Leptocerus interruptus* (FABRICIUS, 1775) (Trichoptera: Leptoceridae) w północno-wschodniej Polsce

New locality of *Leptocerus interruptus* (FABRICIUS, 1775) (Trichoptera: Leptoceridae)
in north-eastern Poland

Krzysztof GÓRECKI, Janusz NOWACKI

Katedra Entomologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,
ul. Dąbrowskiego 159, 60-594 Poznań; krzysztof.gorecki@up.poznan.pl

KEY WORDS: Trichoptera, Leptoceridae, *Leptocerus interruptus*, new locality, Poland.

W Europie rodzaj *Leptocerus* LEACH, 1815 reprezentowany jest przez trzy gatunki (Freshwater Ecology 2020). W Polsce z tego rodzaju występują *Leptocerus tineiformis* CURTIS, 1834 i *Leptocerus interruptus* (FABRICIUS, 1775). Pierwszy z nich jest gatunkiem bardzo pospolitym spotykanym przede wszystkim w jeziorach. Natomiast *L. interruptus* jest gatunkiem rzadkim w całej Europie i powszechnie uważany jest za potamobionta (PIETRZAK i CZACHOROWSKI 2004, SZCZĘSNY i MAJECKI 2007). W Polsce występuje w siedliskach rzek wolno płynących z niezalesioną doliną. Preferuje rzeki nieuregulowane lub w niewielkim stopniu zmienione pod względem morfologicznym, z czystymi wodami (BUCZYŃSKA i in. 2016).

Dotychczas obecność *Leptocerus interruptus* w Polsce został stwierdzony na 35 stanowiskach (BUCZYŃSKA i in. 2016). Najczęściej gatunek ten obserwowany był na rzekach Łyna (8 stanowisk) i Pasłęka (3 stanowiska). Najstarsze dane dotyczące występowania *L. interruptus* pochodzą z okolic Wrocławia (SCHNEIDER 1885) i z Prus Wschodnich (ULMER 1912), niestety, bez podania dokładnego miejsca odłowu tego gatunku. *L. interruptus* został umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych wyginięciem w Polsce ze statusem „wrażliwy” (V) (SZCZĘSNY 1992), a dziesięć lat później status zmieniono na „prawdopodobnie wymarły” (Ex?) (SZCZĘSNY 2002). Od 2001 r. omawiany gatunek wykazywano znacznie częściej, bo aż na 29 stanowiskach, głównie w północnej części Polski (BUCZYŃSKA i in. 2016). Znaczny wzrost liczby stanowisk występowania *L. interruptus* wynika, z jednej strony z szerokich badań monitoringowych

realizowanych przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska w całym kraju (13 stanowisk) oraz ze znacznej poprawy czystości wód rzecznych w Polsce.

Kolejne stanowisko, na którym stwierdzono *L. interruptus*, znajduje się na obszarze Puszczy Augustowskiej:

– Równina Augustowska, FE57 Jałowy Róg nad rzeką Czarna Hańcza, 29 VII 2019, 3♂7♀, 119 m n.p.m. Osobniki odłowiono do światła wykorzystując samolówki wyposażone w lampy UV o mocy 8 W.

Nowe stanowisko tego rzadkiego chruścika jest najdalej położonym na wschód w Polsce. Puszcza Augustowska, na terenie Polski, zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną położona jest na Pojezierzu Litewskim, które dzieli się na Pojezierze Wschodnio- i Zachodniosuwalskie oraz Równinę Augustowską (KONDRACKI 1998). Na obszarze tym prowadzone były badania nad rozmieszczeniem i składem gatunkowym Trichoptera szczególnie w Suwalskim Parku Krajobrazowy (BUCZYŃSKA i BUCZYŃSKI 2014), a także w dolinie Czarnej Hańczy (MAJECKI i in. 2007), mimo to omawiany gatunek nie został w tym regionie wcześniej wykazany.

PIŚMIENNICTWO

- BUCZYŃSKA E., CZACHOROWSKI S., BUCZYŃSKI P. 2016: *Leptocerus interruptus* (FABRICIUS, 1775) (Trichoptera: Leptoceridae) in Poland: a case study of distribution, conservation status and potential monitoring value of a rare European caddisfly species. Acta Zoologica Bulgarica, 68 (2): 225-234.

- BUCZYŃSKA E., BUCZYŃSKI P. 2014: Caddisflies (Trichoptera) of Polish part of the Lithuanian Lake District: New data, state of knowledge and research perspectives. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Acta Biologica*, **844** (21): 37-56.
- Freshwater Ecology (online) 2020: Europejska baza danych organizmów słodkowodnych, <https://www.freshwaterecology.info/>. (dostęp 12.11.2020).
- KONDRACKI J. 1998: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa. 440 ss.
- MAJECKI J., MAJECKA K., POPIELSKA A. 2007: Chruściki (Trichoptera) rzeki Czarna Hańcza. (ss. 309-319) [W:] K. GWOŹDZIŃSKI (red.): Bory Tucholskie i inne obszary leśne, ochrona, monitoring, edukacja. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- PIETRZAK L., CZACHOROWSKI S. 2004: Stopień zagrożenia *Leptocerus interruptus* (FABRICIUS, 1775) (Trichoptera: Leptoceridae) w Polsce. *Wiadomości Entomologiczne*, **23** (3): 163-167.
- SCHNEIDER W.G. 1885: Verzeichnis der Neuropteren Schlesiens. *Zeitschrift für Entomologie des Vereins für Schlesische Insektenkunde (Neue Folge)*, **10**: 17-32.
- SZCZĘSNY B. 1992: Trichoptera Chruściki. (ss. 59-63) [W:] Z. GŁOWACIŃSKI (red.): Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. IOP PAN, Kraków.
- SZCZĘSNY B. 2002: Trichoptera Chruściki. (ss. 76-79) [W:] Z. GŁOWACIŃSKI (red.): Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. IOP PAN, Kraków.
- SZCZĘSNY B., MAJECKI J. 2007: Caddisflies Trichoptera. (ss. 387-397) [W:] W. BOGDANOWICZ, E. CHUDZICKA, I. PILIPIUK, E. SKIBIŃSKA (red.): Fauna of Poland. Characteristics and List of Species. Vol. II. Arthropoda pro parte: Insecta pro parte (Coleoptera, Hemiptera, Hymenoptera et Lepidoptera excluduntur). MIZ PAN Warszawa.
- ULMER G. 1912: Zur Trichopteren-Fauna von Ostpreußen. *Schriften der Physikalisch-Ökonomischen Gesellschaft zu Königsberg*, **53**: 20-41.

Wpłynęło: 2 października 2020
Zaakceptowano: 25 listopada 2020